

vyskytují vedle forem neasimilovaných a jsou charakteristické především pro starší generaci. Jde o jev pouze nářeční (částečně lexikalizovaný), který se však poměrně dobře uchovává; je totiž neuvědomovaný.

Vzhledem k tomu, že rozsah asimilace je u jednotlivých typů v podstatě obdobný, zakresluje její maximální rozšíření ve sledované skupině souhlásek souborně. Sledované změně je rovněž věnována mapa PRO C5. K progresivní asimilaci ve skupině *sh-* srov. ČJA 5, 292; ČJA 5, 293.

kv > kf

296 květ (1164), **kvítí** (ČJA 2, 100), **kvočna** (ČJA 3, 231) — mapa s. 417

1 M kf- (kfjet, kf²at; kfítí; kfočna, kfočka, kfučka)

2 Asimilace párové souhlásky *v* ve skupině *kv > kf* se sledovala na slovech *květ*, *kvítí* a *kvočna* a jejich slovtvorných a hláskoslovných variantách. Rozšíření jevu u jednotlivých výrazů závisí na více faktorech: Slovo *květ* je přejato ze spisovné slovní zásoby, vyskytuje se jen na části území, a to zpravidla pouze ve spojení *strom je jeden květ*, slovo *kvítí* je zase charakteristické jen zhruba pro východní polovinu zkoumaného území; v západní polovině se místo výrazu *kvítí* užívá jiného ekvivalentu, viz ČJA 2, 100 kvítí. (Přibližně stejný rozsah náslovného *kf-* byl zaznamenán ve slově *kfítka* ‚květina‘.) Celkový obraz zeměpisného rozšíření náslovného *kf-* doplňuje ještě výraz *kfočna* (*kfočka*, *kfučka*); ten byl sice zobrazen již ve 3. díle (viz ČJA 3, 231), na rozdíl od slov *kfět* a *kfítí* se však vyskytuje sporadicky i v Čechách, a proto jej do souborného zeměpisného zobrazení asimilace *kv > kf* zahrnujeme.

3 V Čechách byla asimilovaná skupina *kf* zaznamenána jen řídce, a to na Stříbrsku, odděleně pak na západě doudlebského úseku. Na Moravě se vyskytuje především v oblasti mezi Prostějovem a Lipníkem nad Bečvou, na jz. Holešovsku, již. Kroměřížsku, na Břeclavsku a v nejsevernějším úseku Valašska. Charakteristická je především pro nář. slezská. Doložena je rovněž z Břeclavi a ze všech měst na teritoriu slez. nář.

4 kf pol. *kwiat* [kf-], *kwiecie* [kf-], *kwoka* [kf-]

5 —

Ši

tv > tf

297 potvora (1776), **tvůj** (ČJA 5, 210) — mapa s. 417

1 M tf- (potfora; tfuj, tfúj)

2 Asimilace typu *tv > tf* byla nejčastěji zachycena na slově *potfora*, méně často na výrazu *tfúj* (*tfuj*) ‚tvůj‘. Na vyšší frekvenci skupení *tf* u dialektismu *potfora* měla patrně vliv expresivita výrazu. (V podstatě stejné rozšíření má skupení *tf* u výrazů *tfaroh* a *tfarůžky*, viz ČJA 1, 110 sýr-tvaroh a ČJA 1, 111 syrečky.)

3 Asimilace typu *tv > tf* zaujímá ze všech sledovaných progresivních asimilací nejkompaktnější území. Je pozoruhodné, že se vyskytuje především v archaických oblastech českého národního jazyka: V Čechách na Stříbrsku, Doudlebsku a jižním Českobudějovicku, na Moravě v sv. areálu střm. nář. (vých. Prostějovsko, Holešovsko), dále pak na Břeclavsku, jv. Kyjovsku a nejsevernějším Valašsku. Charakteristická je pro slezská nář.

Situace v mor. a slez. městech se shoduje s nář. okolím.

4 tf pol. zast. *potwora* [-tf-], *twój* [tf-]

5 —

Ši